

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina...
Vaša naročnina...
cen, potrebuje. Skušajte prej plačano.

GLAS NARODA

2c 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOB
(Izveniši sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.
No. 169. (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 1, 1943. — SREDA, 1. SEPTEMBRA, 1943. VOLUME LI. — LETNIK LI.

STALIN POVABLJEN NA SESTANEK

Pred svojim odhodom iz Quebeca je angleški ministri Winston Churchill govoril po radiju ter je javno povabil maršala Stalina, da se pridruži Angliji in Ameriki v "potrebni in nujni" konferenci in sicer naj bi se najprej sestali vnanji ministri, ki bi pripravili vse potrebno za konferenco načelnikov treh vlad.

"Ničesar si ne želiva predsednik Roosevelt in jaz," je rekel Churchill, "kot da bi imeli trojni sestanek z maršalom Stalinom."
V svojem govoru, ki je bil poslan okoli sveta, je Churchill obljubil močan udarec na Nemčijo skozi Francijo, toda rekel je, da bo ta napad prišel o pravem času in bo samo vojaškega, ne pa političnega značaja.

"Gledam naprej v dan," je rekel, "ko bodo angleške in ameriške osvobodilne armade prekoračile Rokavski preliv z vso silo in se bodo spopadle z nemškimi vpadniki v Francijo. Prav gotovo ne želite, da bi vam povedal, kdaj se bo to zgodilo, ali kmalu ali čez dolgo časa, toda, kadarkoli bo prišel ta veliki udarec, tedaj bodite pripravljeni, da bo, ker bomo pripravljeni, da bo dober izid za stalni uspeh in da bodo vojaška življenja žrtvovana v soglasju z zdravim vojaškim načrtom, ne bodo pa žrtvovana za kakršnokoli politično stvar."

Churchill je poudaril, da sta on in predsednik Roosevelt pripravljena sestati se s Stalinom na vsakem kraju, ki si ga bo izbral Stalin in da jima nobena pot ne bo predolga. Dalje je rekel, da Rusija ni bila povabljen na konferenco v Quebec, ker je bilo na konferenci največ razpravljano o poostreni vojni proti Japonci, s katero ima Rusija prijateljsko pogodbo. Vsled tega bi bilo povabilo Rusiji na konferenci za Rusijo neprijetno.

Izrazil je svoje prepričanje, da bo uničen nemški tiranizem in barbarizem, pa pri tem je dejal, da se to ne bo zgodilo tako lahko in naglo.

Mnogo svojega govora je Churchill posvetil Rusiji, pel je slavo junaki rdeči armadi in izrazil upanje, da bo po vojni Rusija tesno sodelovala s svojimi zavezniki.

O Stalinu je rekel, da se sedaj ni mogel vdeležiti nobene konference med njim in preds. Rooseveltom, ker je zaposlen z vodstvom vojne.

"Sodeč po zadnjih poročilih z ruske bojne fronte," je rekel, "maršal Stalin prav gotovo ne zapravlja časa. Celotno angleško cesarstvo mu pošilja naše pozdrave k briljantni poletni kampanji."

Zavezniki razmišljajo o drugi fronti, ki bi bila v veliko pomoč Rusiji, toda Churchill je rekel, da razmišlja sam tudi o tretji fronti, kajti misli da morajo biti zavezniki kot boksarji, ki se bore z dvema rokama, ne pa samo z eno.

Vendar pa so zavezniki mnogo pomagali Rusiji, ko so Afriko očistili nemških armad. Mnogo nemških in italijanskih vojakov je bilo ubitih, vjetih pa pol milijona. Sicilija je bila zavzeta v 38 dneh. Branilo jo je 400.000 oziroma vojakov. Pa armada je bila uničena. Mussolini je padel in Italija je izgubila vsako voljo do vojne. Sedaj prenaša kazen, ker se je

pustila voditi zločinskimi voditeljem.
Nekaj besed je Churchill posvetil tudi Balkanu in rekel, da so se tam dovršili važni dogodki vsled ruskih zmag in zavezniških zmag na Siciliji.

"Usoda Borisa," je rekel, naj služi drugim zlobnežem kot opomin, da je plačilo za greh smrt."

In tudi Jugoslavije ni pozabil, ko je rekel:
"In sedaj je tudi čas, da se

spomnimo slavnega odpora proti upadnikom od strani jugoslovanskega in grškega naroda in od strani onih, katere je nekdanji Gladstone nazval "ju-naški hribovci Črne gore."

"Tako je ves Balkan v ogroju in bližajoči se padee Italije, kot vojskujoči faktor, ne bo odstranil samo najštevilnejšega vpadnika, temveč bo tudi prinesel bližje pomoč tem nevpogljivim narodom. V bodočnosti zrem s prepričanjem, ko bosta Jugoslavija in Grčija

zopet svobodni—svobodni, da boste živeči svoje življenje in boste same določili svojo usodo."

"Poslužim se priložnosti, da pošiljam navduševalno sporočilo tem narodom in njihovim vladam in kralju Jugoslavije in Grčije, ki nista nikdar za trenutek omahovala v svojih dolžnostih in o katerih upamo, da se bosta zopet vrnila na svoja prestola po svobodni izbiri osvobojenih narodov."

Prodiranje proti Smolensku

Rusi so pričeli zelo močno ofenzivo naravnos proti Smolensku, najpoglavnejši nemški trdnjavi na celi ruski fronti, ter so zavzeli Jelniyo in Dorogobuš, 50 milj od Smolenska.

V drugem velikem pritisku okoli Sevka, severno od Har-kova, so Rusi zavzeli Gluhov, Rijsk in Červonoje ter presekali Briansk-Sumi železnico ter so vdrlji v severno Ukrajino.

V prodiranju proti Smolensku je bilo večeraj ubitih 5000 Nemcev, nad 3000 pa jih je bilo ubitih okoli Sevka.

V svojem prodiranju proti Smolensku so Rusi napredovali 20 milj na 30 milj dolgi fronti in so osvobodili nad 170 mest, trgov in vasi. Pri Svesku je rdeča armada napredovala skoro 40 milj ter osvobodila nad 200 krajev.

ODGOVOR NA BRZOJAV DR. ČOKA

Tukaj objavljamo odgovor na brzojav, ki ga je poslal dr. Čok predsedniku britanske vlade na konferenci v Quebecu:

British Embassy
Washington, D. C.
August 23, 1943.

Dear Dr. Tchok,
We have been asked by the Foreign Office to thank you on behalf of the Prime Minister for the telegram which you addressed to him and which has received appropriate attention.

Yours sincerely,
Donald J. Hall, m. p.

27 POTNIKOV JE BILO UBITIH PRI WAYLAND

Wayland, N. Y. — Železniška nesreča pri Waylandu, ko je vlak Lackawanna Limited v lokomotivo na križišču blizu tukajšnje železniške postaje, je zahtevala 27 življenj. Mrtvi so bili povečini poparjeni do smrti od vrele vode in pare, ki je sikala iz lokomotive, v katero je zadel vlak. Nekaterih ni bilo moč spoznati.

Skupina študentov iz New Yorka, ki so se vozili v semenišče v Northeast, Pa., je ušla poškodbam. Vsi potniki so bili od groze kar onemeli, ker nesreča se je pripetila trenutno.

Vlakovodja je dejal, da je inženir lokomotive najbrž mislil, da je Lackawanna Limited že odpeljal skozi, ker je očitvidno že pričel zavirati glavne tise. Ko je on opazil lokomotivo, je sicer takoj potegnil zavoro, toda vlak je vozil prehitro, da bi se mogel ustaviti v pravem času in preprečiti kolizijo.

Ženske so se odzvale

Rdeči križ je pred kratkim apeliral za pomoč pri zavijanju paketov za vojne ujetnike in nedeljski listi so prinesli poročilo Rdečega križa, ki pravi, da so se ženske odzvale v velikem številu in to posebno v New Yorku in Philadelphiji. V petih dneh je bilo zavitih 160.000 paketov, katerih vsak tehta 13 funtov.

Zavoji bodo odposlani našim ujetnikom na Japonskem ter v ozemljih, ki jih je zavzela Japonska. Papnik Griholm bo peljal tovor zavorjev na Orijent. V zavojih je posebna hrana, ki bo nudila ujetnikom masčobne snovi, ker Japonci dajejo vojnim ujetnikom zelo enostavno hrano, ki je posebno pomanjkljiva v masčobi.

Bombardiranje mest v Nemčiji

Ameriške letelce trdnjave so večeraj bombardirale letališča v Amiensu in Clissy v Franciji, druga skupina bombnikov pa je bombardirala Monakovo, Gladbach in Rheyt v Nemčiji.

Krusada proti črnim tržiščem

New York. — Sedaj, ko je v teku kampanja za uničenje črnih tržišč, je prišla vrsta tudi na newyorške gospodinje, da podzamejo križarsko vojsko proti visokim cenam, katere povzročajo v veliki meri takozvani črni trg.

Tekom prihodnjih tednov bo na delu 15 tisoč prostovoljnih delavk, ki bodo šle od hiše do hiše oziroma od apartamenta do apartamenta, da pridobijo ženske za uspešno krusado proti visokim cenam, katere naravnost ropajo denar družinam z manjšimi dohodki.

Prostovoljne priglasenke bodo vprašale vsako gospodinjo za podpis nalašč zato prirejene tiskovine, ki bodo vsebovale gospodinje zavezale, da ne bodo kupovale na črnem trgu, kakor tudi ne plačevale višjih cen, kakor so določene po administraciji za cene.

Edwin L. Coffey, glavni pravdnik za newyorški urad O. P. A. je dejal, da odjemalci sami podpirajo črno tržišče s tem, da kupujejo živilske produkte brez znanih in plačujoče nedovoljeno visoke cene za grocerijske predmete ter meso,

Napadalec žensk prijel

New York. — Policija je prijela 26 starega Harolda Rouda, ki je zaposlen v vojnem delu in o katerem detektivni sumijo, da je on tisti, ki je napadel in ubil Betty Fiteson, ter skoro do smrti pretepel njeno tovarišico, s katero sta živeli v isti sobi.

Detektivni so Rouda prijeli, ko jim ga je opisala 23 let stara žena vojaka, katero je napadel in kriminalno posilil ter oropal v njenem stanovanju. Ko je vdrl v stanovanje, je ženska spala in ko se je prebudila, je hotela bežati, nasilnik pa jo je trikrat udaril po glavi z doma narejenim "blackjackom", nakar ji je storil silo, pobral nekaj denarja in zlatnine ter odšel. Ženska pa si je dobro zapomnila kakšen je bil in kako je bil oblečen.

Ko je policija preiskala njegovo stanovanje, je našla "blackjack", ki je bil domačega izdelka. Našli so pri njemu tudi orodje za odpiranje vrat in blagajn, itd. Posilstvo in rop je priznal. Mladi zločinec ima ženo in otroke.

ZRAČNI NAPADI PUSTOŠIJO ITALIJO

Bern, 23. avgusta. (ONA). — Od zračnih napadov porušene milanske ceste nameravajo v najkrajšem času pokazati v vseh kine-matografih širom Italije v kratkem filmu dnevnih dogodkov. Milanski časopis "Pomeriggio" (Popokdan) pravi, da je jako umestno pokazati celokupnemu italijanskemu narodu, kako strašne so posledice fašističnega režima.

"Po bleščečih paradah, katerim so ploskale navdušene ljudske množice, je treba zdaj pokazati vsem slojem javnosti današnjo črno bedo Italije, njene porušene in opustošene ceste. Predolgo časa so korakali sprevidi pozdravlajočih fašističnih uradnikov po okrašenih in okinanih ulicah" — pravi "Pomeriggio" v svojem uvodniku.

"Vse ulice, ki so bile v treh preteklih dneh okrašene z zastavami, ki so veselo plapolale v vetru, so postale zdaj počrneli kupi razvalin. Navdušene manifestacije ponosnega veselja so zamenjale procesije čisto drugačnega značaja — dolge vrste ljudskih množic, ki morajo za vedno zapustiti svoje porušene in požgane domove in se podati kot begunci, noseč na svojih ramenih vse kar jim je še ostalo, v negotovost in iskati zatojista."

Uredniki italijanskih listov se grenko pritožujejo nad tem, da je Rim proglašen za "odprto mesto", češ, da je Milan tudi odprt, toda odprt, kakor je odprt škatlja sardin. V tem časopisu je izraženo upanje, da bo film o Milanu pripomogel do tega, da bodo vse bodoče generacije Italijanov preklinjale sedanjo in tudi vse druge vojne.

Atentat na Paveličevega generala

New York Times z dne 25. avgusta je prinesel naslednjo vest: — Od očišča kontrolirani zabreški radio je poročal večeraj ponoči v svoji domači hrvaški oddaji, da je hrvaški general Prpič postal žrtev atentata. General, o katerem pravi zagrebški radio, da je bil šef vojaškega urada poglavnik Ante Paveliča, je bil napaden v pondeljek ponoči v Zagrebu.

Oddaja, katero so zabeležili monitorji vlade Zedinjenih držav, trdi, da so bili "napadalec na lieu mesta aretirani in izročeni vojaškemu sodišču."

ŽENSKE V VEČINI NOVIH DEL V INDUSTRIJI

Washington, 30. avg. — Več kot štiri petine od 1,833,000 novih delovnih moči, ki so bile uposlene v ameriški industriji od meseca aprila 1942 tvorijo ženske. Tako se glasi poročilo delavske tajnice Perkins.

V ameriških tovarnah je sedaj zaposlenih 4,250,000 žensk — torej 30% delovnih moči. Od tega velikega števila žensk delavk jih je dva milijona uposlenih direktno v vojni produkciji letal, municije, itd.

Pregled, ki ga je izdelal departament za trgovino, izkazuje,

Brauchitsch je bil zastrupljen

London, 30. avg. — Dva vzroka sta bila navedena v poučenih krogih tukaj za zastrupljenje Hitlerjevega maršala Walterja von Brauchitscha, o katerem se je zdaj zvedelo, da ni umrl naravne smrti, ampak mu je bilo pomagano na oni svet, kakor že marsikateremu nacijskemu generalu in poveljniku.

Prvi vzrok je bil ta, da je maršal povedal Hitlerju, da njegova "navdihajena" strategija na ruski fronti ni zanič in se je izkazala za skrajno porazno in napačno. Drugi vzrok pa je bil soroden prvemu v tem, da je Brauchitsch svetoval Hitlerju in nacijskim generalom, naj zaprosijo Rusijo za mir preden bo prepozno.

Sovjeti, ki so iz zanesljivih virov zvedeli, da je bil maršal spravljen spoti, so poudarili, da je ideja o zaprositvi miru povzel od maršala sedanji mini-

ster za notranje zadeve Himmler, ki je tudi napravil potrebne tozadevne načrte, pri katerih pa ni trpel visoko respektiranega vojaškega voditelja. Hitler istotako ni trpel, da bi njega kritiziral podrejeni vojaški poveljniki ali vodja. Tako je von Brauchitsch poginil za zastrupljenjem. In če se bo v Nemčiji nadaljevalo tako zavistno "spravljanje s poti", bodo imeli zavezniki manj dela, kadar bo treba loviti in soditi zločince nacijske stranke in nacijske vojske.

POLJSKI PARTIZANI UBILI RABLJA

Bern, 30. avg. — Semkaj je dospela vest, da so poljski partizani ujeli in ubili nacijskega rablja, gen. Globočnika, ki je bil načelnik SS. čet na Poljskem.

Globočnik je bil rodom Dunajčan in očitvidno potujen slovenski sin. Na Poljskem je uvedel "moderne" načine za izničenje prebivalstva in je imel na svoji črni duši preko 100.000 umorov. Njegovi vojniki so morili hladno, brutalno in sistematično.

Globočnik se je peljal z avtomobilom po okrožju Lublin, ko so ga naenkrat obkrožili poljski partizani, ki so že dolgo prežali nanj. Ustavili so avto in potegnili rablja in njegovo ženo, ki se je z njim vozila, na plano. Takoj nato se je vršil posvet partizanskega sveta, ki je obsodil krvočelnika na smrt. Smrtna obsodba je bila takoj izvedena. Vest ne pove, če je bila z njim vred ubita tudi njegova žena.

Naciji se skrivajo za štiti

Moskva. — Nemci so si omislili nove vrste obrambno orožje, ki naj jih štiti pred rdečo armado, pravijo Rusi, ki so našli svojevrstne zločljive je-klene štite, ko so v gotovih krajih fronte pregnali nemško vojsko. Ti štiti so podobni onim, ki so jih nosili v srednjem veku križarji. Merijo 50 palcev v dolžino in 30 palcev v širino in vojniki jih razpostavijo na vsakih sto metrov v krajih, odkoder izza teh ščitov lahko stre-ljajo na prodirajočo rdečo vojsko. Opis in rabo teh obrambnih ščitov je prinesla "Pravda".

Ostrostrelec ubil ženo

Marietta, Ill. — Roy Poole, star 62 let, ki se je preživljal z umetnostjo metanja nožev in ostrostrelstva, je hotel po daljšem času zopet pokazati svojo tozadevno spretnost, ko se je vršila neka slavnost. Tarča mu je bila žena, katero je vtaknil v nesa svoje 52 let stare žene tako, da je pri vsakem usesu gledal ven kos krede, katerega je imel zadeti, ne da bi pri tem ustrelil ženo. Akt se mu je neštokrat presretil in gotov je bil, da se bo tudi to pot — ali usoda je hotela drugače... namesto krede, je mož zadel glavo svoje žene, ki je bila na mestu mrtva. Policija je izjavila, da je bila ponesrečba vzrok smrti žene.

Članica vojaške službe WAC umorjena

Indianapolis, 30. avg. — Armadni častniki so danes dejali, da so gotovi, da je bila 32 let stara članica WAC umorjena, toda zagonetka umora je še vedno zavita v tajno. — Mlada ženska, Maoma L. Ridings, je bila ločena in prihajala je iz zelo ugledne družine v Warm Springs, Ga. V vojaški službi je imela čim desetnice. — Ženska je bila umorjena nekaj ur potem, ko je najela v hotelu v mestu sobo in eden od postrežnikov v hotelu je dejal, da je videl črno oblečeno žensko v sobi mlade WAC kmalu potem, ko se je ta nastanila v njej.

Mrtva ženska je imela prerezan vrat, zapestja in je bila drugače vsa poroznana po rokah do ramen. Detektivni sumijo, da črno oblečena ženska najbrž ni bila ženska, ampak možki, ki je izvršil ogabni umor.

Japonci so menda osvobodili duhovnike

London. — Nemška novinarska agencija je poročala iz Peipinga, da so Japonci izpustili iz internacijskega taborišča 461 katoliških duhovnikov in usmiljenj iz zavezniških dežel. Taborišče, kjer so imeli Japonci internirane duhovne in nune, se nahaja v Weishien, v Shantung provinci. Duhovni in usmiljenke so bili premeščeni v Peiping, kjer jim bo dovoljeno opravljati njih verske posle, ter aktivnosti. Tako vsaj pravi poročilo.

"GLAS NARODA"
VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovanska Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakow, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA OBLO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1243

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 28 Ill.

Združeni odbor

Kakor že vemo, se je med nami pred kratkim ustanovil Združeni odbor jugoslovanskih Amerikancev, da pospešuje čvrsto edinstvo med Amerikanci jugoslovanskega izvora in pokoljenja v naših vojnih naporih proti osiščnim silam, kakor tudi v povojnih načrtih, zlasti kolikor se ti nanašajo na južne Slovane. Vrh tega pa se je sestavil tudi za to, da govori pred Amerikanci in ostalim svetom za jugoslovanska ljudstva, ki pod osiščno peto nikakor ne morejo govoriti samo zase.

Ker je naša organizacija v smislu resolucij, sprejetih lani na Slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu, dala pobudo za ustanovitev tega odbora, v katerem ima sedem članov, in ker je drugače tesno povezana z njim, se nam zdi prav če se naše članstvo v bistvu seznanji z njegovimi cilji, smotili in nalogami.

Na podlagi pravih demokratskih načel, ki edina priznavajo vsem narodom, velikim in majhnim, pravico do samoodločanja tako, da pridobijo oblast v roke od ljudstva izvoljenim in z demokratskim duhom prejetim zastopnikom, in pa z zahtevo, da postanejo balkanski narodi gospodarji svojega sveta pa ekonomičnega in kulturnega življenja, si je ta Združeni odbor na svoji seji 7. avgusta v Clevelandu naložil siedeče naloge.

Prizadeval si bo po vseh svojih močeh podpirati našega predsednika in vrhovnega poveljnika Roosevelta v naših prizadevanjih za popolno zmago nad fašistično nasilnostjo; zastavil bo vse svoje sile v to, da se v naši kampanji za prihodnje vojno posojilo pokupijo med Amerikanci jugoslovanskega pokolenja vojne vladne obveznice najmanj za 25 milijonov dolarjev, sodelovati hoče kar najiskrenejše z narodom za vojne informacije in oblastjo za povojno pomoč; skušal bo priti v kar najtesnejše stike z državnim vladnim oddelkom in uradom za strateško službo; pospeševal bo kar najbolj

povezano edinstvo jugoslovanskih Amerikancev za demokracijo in proti fašizmu; obveščal bo ameriško javnost sploh o jugoslovanskih in širših balkanskih vprašanjih ter ji skušal dopovedati, da so bodoči razvoji na Hrvaškem, v Srbiji Sloveniji, na Bolgarskem, v Makedoniji in Črni gori lahko prav tako važni v njihovem življenju, kakor dogodki v tej ali oni državi te dežele z vso odločnostjo bo vztrajal pri tem, da se vključijo v bodočo jugoslovansko državo vsi slovenski in hrvaški kraji, ki so pod Italijo, Avstrijo, (sej daj Nemčijo) in Madžarsko od zadnje svetovne vojne sem, podpiral bo moralno in bržkone to mogoče, tudi gnotno ljudske boritve po balkanskih deželah, ki se že več kakor dve leti ob strahovitih žrtvah tako junaka bojujejo proti osiščnim razbojnikom, izdelati hoče tudi načrte za pomoč, ki jo nudijo jugoslovanski Amerikanci in njihovi prijatelji drugih pokolenj ljudem jugoslovanskih narodov v času njihove obnove; pred ljudstvi zavezniških dežel bo razgalil prevladujočo skupino v jugoslovanski vladi v Londonu, ki misli vzpostaviti vojaško diktaturo v Jugoslaviji; pripravil bi združenim narodom — zlasti Združenim državam, Sovjetski Rusiji, Angliji in Čehoslovski, naj stopijo v stik z Narodnim protifašističnim osvobodilnim svetom v Jugoslaviji.

SONART REKORDI
Lepe Melodije!

St. 5571—Na Marjance, polka
Kje so moje rolice
Marška pege—polka
Dugošne Univerzitet
tamburica orkester

St. 5572—Terzinka polka
Na planincih—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za vsak cenik in ceno plošč se obrnite na: JOHN MARŠIČ,
Inc., 453 W. 42nd St., New York

SANS, Chicago, Ill. (št. 8 JPO SS) \$500.00.

Podružnica št. 79 SANS, Girard, O., nam je plačala \$4 za 20 izvodov Čokove brošure. Iz Enumclawa, Wash. nam je pisala Mrs. J. Logar, da ji je žal, ker ni tamkaj naše podružnice, pa nam kar sama pošilja \$5.00 v podporo.

Mr. Mike Zugel nam je poslal \$45.26, ki sta jih nabrala on (\$38.75) in Mrs. Mary Truden (-6.50) med člani društva 12 SNPJ in drugimi ljudmi v Murray, Utah. V pismu pravi, da jih je še nekaj, ki nabitajo prostovoljne prispevke tamkaj.

Člani društva 513 SNPJ v Seranton, Pa., so po Josephini Vogrin poslali \$3.00, a Mr. M. Simons v Salt Lake City, Utah pa \$58.00, ki jih je nabral med našimi ljudmi v tamošnji naselbini.

Shodi, seje, sestanki in prireditve.

Seja podružnice št. 1 SANS in postojanke št. 34 JPO SS v Detroit, Mich., v soboto dne 4. septembra o pol osmih zvečer v cerkveni dvorani 16620 Twelfth in Genova Ave. Highland Park.

Naš predsednik Etbil Kristan bo govoril dne 11. septembra v Sheboygan, Wis. a dne 12. septembra pa v Milwaukee, Wis.

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

MIMOGREDE

Pred seboj imam pismo, ki sem ga pred par dnevi prejela od naših primorskih fantov iz Atterbury taborišča za vojne ujetnike. Pisano je v lepem slovenskem jeziku, dasi vemo, da v primorskih krajih ni bilo že več kot dve desetletji slovenskih sol, ker jih fašizem ni dopustil. In ne samo, da jih ni dopustil, ampak je slovenski jezik brutalno zatiral celo v cerkvah in to v zvezi dejstvu, da so te cerkve bile katoliške, ter je bil Vatikan v dobrih odnosih z Mussolinijem.

Pa to ni edina značilnost tega pisma — živa in plameneča ljubezen do svoje domovine, je še bolj značilna, ker jasno pričča, da sila rudi vedno protisilo: s silo so hoteli Italijani uničiti tisti ubogi in od vseh zapušteni del slovenskega in hrvaškega naroda, a ta narod pa je z enako in s še vztrajnejšo silo ljubil svojo rodno zemljo in bil pripravljen zanjo žrtvovati tudi svojo srčno kri.

Tretja in važna značilnost tega pisma je neodoljivo brepenenje po svobodi... tako morejo hrepeneti in stezati roke po svobodi samo oni, ki so okušali že od samega rojstva najkrutejše narodno zatiranje in tlačjenje.

Četrta važna značilnost v pismu je ožnost in bolestno razpoloženje vsled misli na domovino, "ki je pokrita s krvjo". To tožno razpoloženje in zebagost duha lahko umeje vsak, ki je kdaj taval po svetu brezdomec... ti fantje nimajo več domovine... če primor-

ski kraji ostanejo pod Italijo, jim bo povratek domov, kakor pot na morišče... Italijani jih imajo zaznamovane, kot protidržavni in kriminalni element, ki je simpatiziral z zavezniki in delal proti Italiji. — Naša pisma so tem ubogim fantom v veliko radost in razvedrilo. Veliko upanja jim vlivajo, ker so prepričani, da bodo ameriški Slovenci storili vse, da pomagajo njihovi domovini do osvobodjenja... naj bi jih to upanje ne varalo...

V New Yorku smo se zgodaj pričeli brigati za osvobodjenje Primorcev in smo imeli sestanke in posvetovanja dolgo prejšnjega, da bila organizirana naša narodna organizacija SANS. Ko je izgledalo, da bo morda prišlo do organiziranja narodnega sveta ali česa sličnega, se je delovanje začelo opustiti. Na žalost pa je bil prvi odbor, ki je bil imenovan v svrhu organiziranja narodne politične akcije, tako boječ, da je javnosti sporočil o nekem namigu iz Washingtona in tako z organiziranjem ni bilo nič. Tu pri nas v zvezi vsemu nismo opustili misli na delovanje za osvobodjenje Primorcev. Ostalo je živo med zainteresiranimi Slovenci in Hrvati in razumljivo je, da se bomo tudi v bodoče za to vprašanje prav živo in vestno zanimali vsi oni, ki smo imeli to naše težko vprašanje pred očmi že odkar smo zapustili naše zasluženo zemljo.

ŠTIRI NAJVEČJE HITLERJEVE NAPAKE

Taganrog je padel, nemške armade se umikajo od Harkova, velikanska armada okoli 800,000 mož je v največji nevarnosti, da bo uničena, to je slika Hitlerjeve "nepremagljive" armade, ko se zaključuje četrto leto.

Dasli je Hitler zavzel Avstrijo že leta 1938 in se je polastil tudi nemških krajev v Sudetih na Češkem, vendar se to ne smatra za pričetek druge svetovne vojne, ker pravzaprav ni bilo nobene bitke. Zato se splošno smatra, da se je pričela sedanja vojna 1. septembra 1939, ko so nemške tolpe vpadle na Poljsko in sta Francija in Anglija Nemčiji napovedali vojno.

Z današnjim dnem so tedaj potekla štiri leta, odkar se je pričela meritev, v kateri so zapletene skoro vse države sveta.

Govorice o neznagljivosti nemške armade so bile prvič postavljene na laž, ko se je nemška armada morala umakniti izpred Moskve, verjetnost v to nepremagljivost pa je popolnoma izginila po strahovitem porazu nemške armade pri Stalinguadu. Od tedaj naprej je nemška armada z malimi izjemami in tudi le s pičilimi uspehi stalno na umiku.

Sedaj je prišel padec Taganroga, kar pomeni, da se bo moralo celo nemško desno krilo umakniti dalje proti zapadu, za Dnjeper. Od severa južno od Harkova v smeri proti Poltavi prodirajo Rusi v velikem loku v očitnem namenu bkoliti velikansko nemško armado v Donecevem bazenu. Ta manever rdeče armade je tako nevaren, da je zelo dvomljivo, ako bo nemško vrhovno poveljstvo moglo še o pravem času umakniti armado, predno bodo Rusi past zaprli.

Vse to izgleda zelo dobro za Rusje in zelo slabo za Nemce. Hitler je prišel v veliko zagato v Rusiji in bo doživel prej ali slej popoln poraz. Napoleonov zgled ga ni odvrdil od napada na Rusijo. Ni se zmenil za svarilo generala von Clausewitz, očeta nemške vojaške znanosti, ki je resno odsyetoval, da bi kdaj Nemčija šla v vojno proti Rusiji, ni poslušal svarila svojih generalov, temveč je sledil svojemu "navdihnjenju" in je vdaril v brezmejne ruske stepe.

Z napadom na Rusijo pa si je tudi podpisal svojo lastno smrtno obsodbo. Ob četrti obletnici najbrže preklinja svoje "navdihnjenje", da je napravil prvo svojo največjo napako, da je napadel Rusijo. Danes se keša, da ni po porazu francoske armade in po Dunkirku vdaril na Anglijo, kajti z vpadom v Anglijo bi bil kaj lahko uspel, mesto tega pa se je obrnil proti jugu, samo da je mogel zavzeti Pariz, ki je bil takorekoč že njegov, kajti francoska armada se mu je podala. Danes bi mogel Anglijo držati trdno v svojih rokah, vsa Evropa, razun Rusije bi bila v njegovi posesti in bi mogel samo čakati, da bi podjarmljene dežele položile svojo usodo v njegove roke. Rusija najbrže temu ne bi nasprotovala; saj ne nekaj let.

In da ni po Dunkirku vdaril čez Rokavski rokav, je bila Hitlerjeva druga velika napaka.

Tretjo napako je zagrešil, ker ni dovolj pomagal Italijanom v Afriki in bi zlahka zavzel Suez, kar je bil njegov cilj. Mesto tega pa je vžil v Jugoslavijo in Grčijo, kateri državi bi se mu po padcu Suez itak morali podati brez boja.

Največji njegov pogrešek pa je četrti, ko je naseloval Japonsko, da je zahrbito napadla Združene države pri Pearl Harborju.

Ker so bile Združene države napadene, so seveda morale stopiti v vojno na strani demokratskih držav in proti osišč. Ko se je to zgodilo, je bilo takoj jasno, da osišče pod nobenim pogojem ne more zmagati, kajti Amerika s svojim bogastvom in zemeljskimi zakladi se more bojevati leta in leta, dočim osišče nima ne denarja, ne potrebnih surovin za vojni material, da bi moglo še kaj let zdržati vojno.

Sele po treh letih vojne so zavezniki pričeli ofenzivno vojno, kajti v tem času so se pripravili in od sedaj naprej bodo šli naprej od enega uspeha do drugega, osišče sile pa se bodo drobile.

Nase gibanje

Od 19. do 2. avgusta se nam je pridružila nova podružnica št. 90 SANS v Kankland Lake, Ont. Can; nastala iz družva 14 Vzajemne Podporne Zveze "Bled" in društva 619 SNPJ.

V istem času so prispevale sledeče podružnice: številka 18 SANS Sheboygan, Wis. \$28.00; številka 23 SANS St. Louis, Mo. \$8.00; številka 29 SANS, Fredericktown, Pa. \$15.00; št. 40 SANS, Kemmerer, Wyo., \$13.29; št. 47 SANS Pueblo, Colo. \$5.00; številka 54 SANS, Chicago, Ill. \$7.00; številka 60

BUY UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS AND STAMPS

BETTE DAVIS
Igra skupaj s
PAUL LUKAS
v igri, ki je dobila nagrado N. Y. Criticov in sedaj predstava, ki bo priložila srca sveta.
WARNER BROS.
"WATCH ON THE RHINE"
z Geraldine FITZGERALD
Lucile Watson Beulah Bondi
George Coulouris
ABE LYMAN and His Californians
JERRY LESTER, ter BOBBY
:: LANE in EDNA WARD ::
STRAND THEATRE
Broadway in 47. cestii, New York

ALI PRISPEVATE SVOJE DELEŽ

RAVIMO ŠIVALKE za izdelovati bolniške nočne srajce — pajamas, in bolničarske uniforme. — To je Vaša priložnost. Stalno delo, dobra plača. — Za prekurio delo se plača čas in pol.

Vprašajte pri:
MELROSE COMPANY
355 BROADWAY
NEW YORK CITY
(5x)

Prekratka krila, pravi katoliška zveza

Springfield. — Narodna katoliška ženska zveza je na svojem tukanjem letnem sestanku izjavila, da so ženska krila prekratka in ženska moda je nesposodna, ker ni obleka ukrojena dovolj ohlapno in je spriče tega pregrešna ter poželjivost vzbujajoča.

Zveza je poudarila, da so se stvari v tem oziru poslabšale od napada na Pearl Harbor, kajti s hranjenjem blaga so se vkoreninile mode, ki so nedostojne. V tozadevni resoluciji zveza pobija trditve onih, ki pravijo, da je patrijotično nositi kratka krila in drugače omejeno obleko, ker se s tem hrani blago za vojne potrebe. V nedostojni in očitno pomanjkljivi obleki žensk ni nič patrijotičnega, pravi katoliška zve-

za, pač pa se lahko reče, da to slabo vpliva na splošno ljudsko moralo, katero bi morali skušati v času vojne dvigniti, namesto, da se jo pomaga uničiti z modo, kakršno je danes videti na naših ulicah.

Zveza dalje pravi, da je sedanja moda v nasprotju s šestu in deveto božjo zapovedjo, kakor tudi s stališčem papeža in cerkve v tem oziru. Obzaluje pa zveza najbolj to, da se tudi katoličanke oblačijo tako, kot vse druge vzlic temu, da dobro vedo, da bi morale one biti tiste, ki bi dajale zgled za pametno in spodobno modo. V tem smislu ženska zveza apelira na katoličanke, naj pomagajo delovati na tem, da se sedanja moda zatre.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 50. leto.

Članstvo 37.800 Premoženje \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNANA 127.24%

Če točno dobro seš in svojim dragim, zavaruj se pri najbolj, pošten in nadevolnostni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruj za smrtino, razne poškoibe, operacije, proti boleznim in osemgletim.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA lihaže najugodnejše vrste certifikate sedanje dabe od \$200.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vseh in vseh. Če se niti član ali članica te močene in bogate katoliške podporne organizacije, potrdi se in priloži takaj.

Za pojasnila o zavarovalnosti in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevskih društev

K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD
561-555 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Poletje poteka in leto gre h koncu, nemška poletna ofenziva je bila zdrobljena in na Hitlerjevo glavo pada jakien dež.

V VAŠI BLIŽINI JE ROJAK, KI NI ŠE NAROČEN NA SLOVENSKI DNEVNIK - KOT ZAVEDNI SLOVENEK, ALI MU NE BI IZROČILI TO ŠTEVILKO V SVRHO, DA SE NAROČI?

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Veličasten sprejem prezid. Roosevelta

Ottawa — Kanadska prestolnica je pred tednom dni sprejela ameriškega predsednika Roosevelta z enakopravno pozornostjo, kot je sprejela angleškega kralja in kraljico pred štirimi leti.

Predsednik Roosevelt je šel v Kanado na konferenco v Quebecu in je ob tej priliki obiskal Ottawa, ki je bila ob tej priliki vsa praznična in okinčana s tisočeriimi zastavami. Povsod je bilo videti velike slike predsednika in premijerja Mackenzie Kinga ter razne napise in gesla za zmago zaveznikov. Ulice so bile polne ljudstva in med pisanimi množicami je bilo videti mnogo vojakov in mladih žensk v uniformah. Vsi vojaki, ki se nahajajo doma na dopustu, so menda ta dan prišli v mesto iz okolice Ottawa v svojih najboljših uniformah. Pestrost ulice se je povečevala kanadski "mounties" na konjih. Njih rdeči suknički so dajali praznično barvo tej manifestaciji, ki je pokazal, da obstaja med kanadskim in ameriškim ljudstvom toplo prijateljstvo.

Predsednikov prihod so pozdravile godbe, petje in vzkliki množice. Vseповod ob njegovi poti je bilo na tisoče ljudi. Ljudje iz bližnjih in tudi precej oddaljenih krajev Kanade so prihajali v mesto dan pred sprejemom predsednika in so prepevali po ulicah kanadske in ameriške koračnice in pesmi.

Predsednik Roosevelt je nagovoril množice izpod gotskega oboka ogromnega "stolpa miru" in je dejal, da če bi vedel Hitler in njegovi generali za naše načrte, ki so bili pripravljene v Quebecu, bi doznali, da bi bilo zanje boljše ako takoj polože orožje.

Ob priliki govora predsednika Roosevelta v Ottavi, je parlament zboroval na proš-

KANADA PREDNJAČI V BOJBI PROTI INFLACIJI

Kanadski proti-inflacijski program je dozdaj uspel v tem da drži cene na gotovi sorazmerni višini, ki kaže približno 17 odst. povišja v splošnem povdigu življenjskih stroškov. Če se upošteva, da je Kanada v vojni že štiri leta, je povnost draginje v resnici majhna in v tem oziru se ne more meriti s Kanado in Britanijo in ne Ameriko. Stabilizacija cen je bila v Kanadi dosežena kljub dejstvu, da se rabi skoro polovico narodnih virov in izdelkov za vojni program.

Stabilizirane so bile tudi delavske plače in določeni je bil draginjski bonus za slučaj povišja življenjskih stroškov. Davki so bili v Kanadi povišani naenkrat in to kmalu, ko je začela vojna. Največji izdatki vlade za fiskalno leto 1942-1943 so krili dohodki od davkov.

KANADČAN PRAVI, DA Z NEMCI VSE ZGINE.

Kirkland Lake — M. W. Hotchkiss, ki je bil upravitelj Toburn majne do svojega vpo-klica v armado, je poslal iz Sicilije pismo, v katerem opisuje lokalno floro, sadje in ljudi, predvsem pa podčrtava nacijsko sistematično oplenjevanje krajev, katere so morali zapustiti.

Hotchkiss piše, da "jerries (Nemci) poberejo vse, kar morejo, kadar se umikajo. Sicilijancem so v krajih, kjer so bili nastanjeni, pobrali vse eta-ro vino, ki so ga mogli dobiti v svoje roke. Vino so enostavno zasegli. Enako so pobrali še tisto malo goveje živine, ki so jo ljudje imeli. Ljudje pripovedujejo vojakom, kako so Nemci prisilili one, ki so imeli dobre čevlje, ali škornje, da so jih izročili nemški armadi. Bili so kakor kobalice — nobne koristi ni bilo od njih in za njimi je ostala opustošenost. Ljudje so bili lačni, ker nemški pijavki ni bilo nikoli dovolj.

"Prebivalstvo," piše vojak "misli, da so zavezniški vojaki naravnost čudni, ker nudijo prebivalstvu obteko, hirano ter obuvalo — fašisti in nacijsi so vedno le jemali, dali nikdar nič. Letošnji pridelek — tako pravijo ljudje, — je prvi, ki ga bo smel sicilijski kmet sam pospraviti in obdržati, odkar je prišel Musso vihteti svojo bojno sabljo nad mirnimi narodi."

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Španski jezik v 20-ih urah — Španski jezik v 20-ih urah. — Španski jezik v 20-ih urah. — Španski jezik v 20-ih urah.

Tukaj je v eni uri vse, kar vam je treba vedeti o TEM-KAK ZELITE PRIDELATI 10.000 šlahov vam področje vašega vrtarstva, s sadlji in zelenjavo, ki jo lahko dobite. Najboljše pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gašenje divjih rastlin, nove sodobne sredstva!

Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Priročnik za vas po vsej v Zdravstveni službi, za vsako mladje in vrhno službo.

To knjigo je uređil E. L. D. SEMOUR, E. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga vodi vrtnarski izvedeni.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslušujejo — UNITED STATES ako je vam le priročno oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

KONFERENCA V QUEBECU

PODČRTALA VAŽNOST KANADE

Ottawa — Kanadski politični opazovalci smatrajo obdržavanje važne zavezniške oziroma ameriško-britanske konference v Quebecu za očito priznanje porasti razvoja države, ki zadobiva status neodvisnosti in samostojnosti z ozirom na enakopravno zastopstvo v skupini združenih narodov.

Tekom zadnjih tednov se je posebno očitovala ta nova in važna vloga Kanade in to na bojnem polju, na morju, v vojni produkciji in v pogledu njenega doprinosa k živilskemu programu zaveznikov.

Na konferenci v Quebecu ni bila Kanada zgolj gostiteljica navzočih diplomatov, ampak je posegla v diskuzije tudi sama, kot enakopravna članica zaveznikov. Na konferenci so bile gotove diskuzije med kanadskimi in angleškimi vojnimi kabineti. Te diskuzije so niso zaključene in potreben bo vsaj še en nadaljni sestanek. Preden premier Churchill zapusti Kanado.

Dejstvo je, da je zdej Kanada kot suverena država mogla sprejeti prvega predstav-

Slovenci v Kanadi

DOPIS IZ TORONTA.

Prosim urednika "Glasa Naroda", da bi nam odmeril malo prostora v našem priljubljenem listu. Da si je Toronto, metropola Kanade, vendar ni nobenega dopisa iz Toronta. Novice ne bom opisoval, ker jih čitamo v naših slovenskih in angleških listih.

Novica je ta, ki širsi javnosti ni preveč znana; da nantret letošnje praznujemo pomembni jubilej — 10 letnico naše slovenske podporne organizacije Vzemajmo Podporne Zveze "Bled."

Slovenci in Slovenke! To je naša pristna, slovenska, podpora kanadska zveza! Dolžnost naša je, da bi bili vsi Slovenci širom Kanade člani te koristne in nepristranske Zveze!

Da praznujemo 10 letnico naše Zveze, v ta namen sta odsek "Edinost" št 11 v Torontu in odsek št 12 v St. Catharines, priredila skupni piknik in tako menovanem "Vrtu Kanade," med našimi slovenskimi farmarji, ki so se naselili v ta kraji vrt Kanade od Hamiltona in do bisera Kanade, Niagara Falls. Piknik se vrši v nedeljo 5. septembra, pri ro-

Ob obletnici Mičurineve smrti

Ivan V. Mičurin je bil veliki ruski sadjar in dan njegove smrti v Rusiji svetovno praznovano, kajti vsa Rusija se zaveda velikega pomena njegovih odkritij zase in za vesoljni človeški rod.

Mičurin je bil v sadjarstvu čudovtorec, ki je povzročil v pomologiji in akrobologiji prave revolucije. S pomočjo cepčenja, opravevanja, presajanja in umetnega obžaravanja, s posebnimi gnolji je Mičurin iz temeljev spremenil moderno kulturo vrtnarstva in sadjarstva. Ustvaril je nad 300 vrst novih rastlin, ki so bile pred njim popolnoma neznanne.

Danes imajo v Mičurinsku prejšnjem Kozlovu, v zorno gospodarstvo na zemljišču, ki obsega 3500 ha zemlje. To je centrala Mičurineve dedščine. V celi Rusiji pa je na stotine selekcijskih postaj, ki delajo po Mičurinovi metodi ter se izpopolnjujejo.

Mičurin ni izšel iz proletarskega pokoljenja, marveč iz inteligentnega sloja. Ni bil ni delavec-samouk, kakor mnogi nepoučeni mislijo. Pohajal je klasično gimnazijsko v Rjazan in je leta 1870 prekinil študij v šestem razredu. Potem je postal v domačem kraju zasebni družnik ter se je začel kot diletant baviti s sadjarstvom. V Tambovski guberniji je bilo tedaj sadjarstvo že precej razvito in to ne samo pri graščakah, ampak tudi med kmeti. Samo v Kozlovskem okraju so našli leta 1881 nekaj manj kakor 2000 kmetijskih gospodarstev s sadovnjaki z nad 70.000 drevesi.

Mičurin je najprvo učil pri svojih sosedih kmetih. Zanašal se je na njihova izkušstva in je na teh temeljih razvil svoje delo. Kanalu so se pokazale koristne strani njegove propagande. Že dolgo pred pojavom revolucije v dneh svetovne vojne je bil v Rusiji in tudi izven nje v svetu znani tambovski kmetijski pravosodjeje in že v začetku našega stoletja je bil Mičurin mož, čigar glava je prekorčila ruske meje. Zapečani Evropski in Ameriki Mičurin ni bil neznan učitelj. Nasprotno, sovjetski čas je bil v začetku Mičurinu precej nemiljen, ker mož ni bil ne kmet, ne delavec in pa spravi-

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi iz dela Glasbeni Muhi v Clevelandu. Cena — \$1.25

Small Adams — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za mladi mladi zbor 50

ZAHVALA IN VABILO.

Družina Frank Selak si šteje v prijazno dolžnost povabiti vse svoje bližnje sorodnike in pa vse pevski zbor, na ponedeljeve nove maše, ki bo v nedeljo 5. septembra ob 10 uri dopoldne. Novomašnik bo daroval sv. maso za vse delavce in sodelavce pri prvi slovenski novi maši. Obenem se novomašnik in pa starši iskreno zahvaljujejo vsem faranom za darove in čestitke ob priliki te slavnosti, posebno pa organizistu in pevskemu zboru za petje v cerkvi, kakor tudi družtvu "Domovina" za petje v dvorani.

Bližnji sorodniki in pa pevski zbor je povabljen na kratko kosilo (lunch) takoj po sv. maši v cerkveni dvorani. Na svidenje v nedeljo!
Družina Selak.

Moški zbori

OSKAR DUV:
Barčica; Oj, moj škrat, moj škrat; Kam mi, fantje, drev v vaš polje; Oho.

OSKAR DUV:
Šečno, ljuba moja; Ko ptičica na tuje gre; Soli; Moj očka; Na konjčka dva; Dobiv sem plamen; Slovo; Je vplahla bli.

STROJ ZA PREIZKUSANJE ŽIVCEV.

V Ameriki, kjer si izmislijo vsega vruga, so zgradili poseben stroj za sume in ropote, s katerimi naj bi preizkusili živce strojejskega zdravniškega najrazličnejših hrup, ki se da z zvoničnikom se ojačiti, tako, nato pa lahko spregovori iz nje ga nežen glas, ki šepče popolnoma nesmiselne besede.

Ves čas, ko ta priprava deluje, mora strojejski pisati po diktatu. Druga priprava ji pri tem meri, kakšne učinke so imeli vsi poslušniki hrupa in glasovi iz stroja za preizkušanje živcev. Ob koncu preizkušnje dobi strojejski zdravniški skop pričevate, ki ji pove, na tančno, v kolikšni meri vplivajo nanjo vsakovrstni motiči glasovi.

IZBANA CENA za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Ker žel, da so čim bolj razširili in

PIANO HARMONIKO priročnik

koračnica

"MLADI VOJAKI"

Je Mr. Jerry W. Naprtičev učilni in učniško, da vsi mladi vojaki skladbo po znanji cenil, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

jakih Plut in Kump v Jordan, Ont.

Vabimo rojake, da pridjejo od blizu in daleč, da skupno praznujemo 10-letnico Vzemajmo Podpor. Zveze "Bled." Zabuave ne bo manjkalo, tudi kegljalni bomo. To bo zanimalo rojake, tam čez mejo, kjer je drugi dan praznik dela.

Vabimo rojake iz Amerike, ki so v bližini, da se pridjejo z nami skupno zabavati.

Pozdrav vsem rojakom širom Kanade in Amerike.

Budy Zupan
jezik odseka št. 11 VPZB

FERDO JUVANEC

Zbirka 50
Slovenska 50
FETER JUREB: Petni zbor; VASI-LIJ MIRE; Podčrtava 50
HORKO PRELOVED: 50
Le enkrat še 50
Slava delu 50

HER VOLARIČ: Rožmarin; JOB; PAVČIČ: Potnik ploč 50

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo snizali cene:

Ameriška slovenska lra, (Rojak) 50
Orlovsko blano (Vedolovec) 50
Slovenski akordi, 22 melodij iz mladih zborov (Karl Adams) 50
Trije mladi štari (Glasbeni list) 50
V popeljnini noči, kantata za sol, zbor in orkester (Sattler) 50
Mladci, pesni za mladost v ljublj. (Jon (E. Adams)) 50
Dva pesmi (Priloge) za mladi zbor in solo 50
Nisi blani, dvoglasje 50
Glasni obzori (Laharar); H. vrček, mladi zbor 50

NA TAMBUROK:

NA GOBENJSKEM JE PLETNO; podpora slovenskih narodnih pesmi za tamburice, mladi Mar-ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburice zbor (Bajuk) 75

Som šel na glasnico, (Bajuk), podpora 50

ZA CITEB:

Pesni za citeb — s vrstni — (Sattler) 50

ZA HLAVER:

Šolji priča — (Sattler) 50

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street. New York N.Y.

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ... POLJDELESTVO

The Garden

ENCYCLOPEDIA

Cena knjige: \$3.50

V LICNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani — 750 slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaki strah, vsaka slika — mnogo NOVE novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni vseh besed — vse je jasno, razloženo, vsrčeno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FUNŽGAR.

4

Med večerjo je napisal Hilbudij cesarju en sam stavek: "Gospod cesar, dobiš kar zahtevaš, če ne padem v boju." Pergament je zvil, zapeljal s težkim bronastim prstanom na katerem je bil vrezan velik križ s sulico, ter izročil pismo Azbadi. Poslanca je silno jezilo, ker ni zvedel niti črke od Hilbudija.

Ali poveljnik se ni zmenil za njegove vedečne poglede. Voščil mu je lahko noč in mu prepustil svoj šotor za stanovanje. Sam pa je odgrnil ponjavo v šotoru najbližjega častnika, legel k njemu in trdno zaspal.

Ko se je zgrnilo platno za Hilbudijem, se je Azbad začeljo nasmešljati.

"Bedak! Res te občuduje Bizanc, res te je imenoval cesar zadnjič stebler cesarstva na severu, ali kljub temu si bedak! Če si vrl vojak, prav! Udari, zmagaj, potem pa jaidi vendar v blešči Bizanc, se pozabavaj, napij in naužij in se zavleci nato zopet v ta pasji brlog! Ali tako — bedak! Niti žene nima s seboj in v vsem ostrogu nobenega dekleta! Bedak — hahaha —"

Drugo jutro je Azbad ročno odjezdil, noseč drobno pismo s seboj.

Hilbudij je takoj po poslančevem odhodu ukazal vojakom naj poostre skrhanne meče, napolnijo za tri tedne malhe z žitom in vzamejo s seboj jves svinčeni želod za prače; brzostrelci naj si napolnijo tule s puščicami. Na večer jim je ukazal pripeti plavajoči most preko Donave, preiskati in popraviti mostnice, zabiti nove zagodce na oplene, kjer so se zrahljali, in da naj so pripravljene — o polnoči.

Nihče ni znil, nihče premišljeval. Vse se je zganilo, kakor bi iz Hilbudijevega srea tekla ista kri v vse roke, ista rcišel v vsako glavo. Nihče ni radovedno izpregovoril in povprašal z besedico. Pogledali so na dvignjeno glavo poveljnika, na vzbokle pri pod oklepom, na trdo zapeti jermen krog njegovega pasu — in vsak je vedel, da jih čaka težko delo.

TRETJE POGLAVJE.

Tisti dan po daritvi je Svarun ukazal, naj vsi počivajo. Zaklati je velel pitalih volov in celo čredo ovac, da so se pogostili in praznovali. Iz gradišča je privedla Ljubinica veselih deklet, da so vojščakom stregle, jim točile medu v rožnec in kozarce ter prepevale in plesale ves ljubi dan v velikem veselju.

Sredi taborišča je sedel na hrastovem hlodu godec Radovan. Povsod je bil poznan, domač nikjer. Potoval je od roda do roda Slovencev, bil na plunko in pel junaške pesmi, zlagal prigodnice in pripovedoval vesele zgodbe. Do Baltiškega morja je prišel, prezimil že trikrat v Bizancu in sedaj ga je vedla pot zopet v Bizanc. Zvedel je namreč po trgovcih, ki so prišli k Hunom po krzno in konje, da se pripravljajo Carigrad to zimo na velike veselice. In ob takih časih je od vseh krajev vrelo barbarov v Bizanc. Bili so postopači, kruha in zabave lačni ljudje, ki so dobro vedeli, da so bogatim gospodom potrebni. Treba je bilo razglasiti njih slavo po ulicah, vpiti po cirkusu, delati javno mnenje po beznicah in predmestnih gnezdih. Zato se tudi živeli kakor ptice, katerim potresa bogata roka obilnega zrnja iz visokega okna.

Radovan je sedel torej sredi taborišča in udarjal na vesele strune. Zavit je bil v dolgo haljo in čez ledja prevezan z belim konopcem. Še nikoli jih ni stisnil jermen, da bi obesil nanj meč. Njegovo bogastvo je bila plunka, pa tudi njegovo orožje. Hvalil se je, da so ga Bizantinci že ujeli in zapli, misleč, da je vohun. Celo cesar Upravda se je zanimal zanj in ga dal privedi predse.

"S plunko sem prišel," je pripovedoval "pred Upravdo. Povem vam, da Perun ni lepši od tega cesarja. Zablščalo se mi je, ko sem stopil predenj, in zavrtelo, kakor bi napol pijan pogledal v čonec. Pa je rekel se:

Za koga vohuni?! (Kdod je tvoj rod?)"

"Pošten in pravičen sem in na Krista verujem!"

Mladec so se mu zastajali.

"Na Krista verujem, sem rekel, in se prekrizal."

"Tvoj rod, tvoj rod?" je zahteval Upravda.

"Sloven sem, miroljuben in ponižen."

"Sloven! Torej vohun onih barbarov, ki plenijo po naši zemlji!"

"Nisem, na Krista, da nisem tisti Sloven. Od severnega morja sem doma, na plunko godem. Ljudi tolažim po svetu. Še nikoli ni prišla za meč moja roka!"

"Udari na plunko!"

In sem udaril. Upravdi se je raztajalo sroce kakor koširunova maščoba na raznju. Pa mi je rekel:

"Pošten si kakor so poštene tvoje strune. Pojdi svojo pot! Šel. Ali zvedel sem, da je slišala moja plunko sama Teodora, carica, ki je takrat skrivaj odgrnila zagrinjalo in pogledala name. Sama pri sebi je rekla. Kako lep človek, ta Radovan!"

Ponosno je pogledal po dekletih, ki so stale krog njega. Ali te so se mu glasno zasmejale, Radovan pa je udaril na strune in začela so veseli rej.

Jutro nato, ko je nehala gostovanje, je razposlal Svarun spretno mladeniča na ogled. Naročil jim je, naj se na večer vrnejo in povedo, kje bi se sedila Hilbudijeva vojska. Prepričan je bil, da bo prekoračil Bizantince Donavo pred zimo, da si nabere plena na ostrog. Zato je sklenil pozvedeti za njegov pohod in ga zagrabiti iz zasede. Naročil je vsem, naj pobrusijo sekire, priostre kopja in meče. Streli so se morali vaditi ves dan, da so prožili strelce na buče, ki so jih poteknili na kole.

Med mladeci, ki so šli poizvedovat, je bil tudi najmlajši in edini še živi Svarunov sin Iztok. Nerad mu je dovolil oče. Slednjij se je vdal ali mladec si je moral izbrati še tri tovariše. Vsi drugi so odšli peš po dolinah, gozdovih in planjavah. Samo Iztok in tovariši so zasedli iskre konjiče. Imeli so nalog, da prodoro najdalje proti jugu, naravnost proti Donavi, kjer so vedeli, da je Hilbudijev tabor.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

S SEJE SANSa

DNE 21. AVGUSTA.

Na 5. seji SANSa, ki se je vršila kot običajno v hotelu Sherman v Chicago, Ill. v soboto 21. avgusta, so bili navzoči: Kristan, Prislant, Zalar, Kuhel, Cainkar, Jurjevec, dr. Kern, Rev. Oman, Rev. Urankar, Zaitz in namestnica K. Zupančič.

Med najvažnejšimi zadevami je bilo poročilo o ustanovitvi Združenega odbora ameriških Jugoslovancev v Pittsburghu dne 19. junija in o prvi seji Združenega odbora jugoslovanskih Amerikancev, ki se je vršila v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu 6. in 7. avgusta. Na seji v Pittsburghu so bili zastopani le Slovenci, Hrvati in Srbi, medtem ko so na konferenci v Clevelandu bili navzoči tudi zastopniki Bolgarov in Makedoncev.

Ta seja je velikega historičnega pomena, kajti kot je znano, se to prvič v zgodovini, da je bil ustanovljen Združeni odbor v katerem so zastopane vse jugoslovanske narodnosti, odnosno Slovenci, Hrvati, Srbi, Bolgari in Makedonci. Veliko za sluge za uresničenje ideje skupnega delovanja spada SANSu, ki je na podlagi kongresne resolucije povzel potrebne korake in iniciativo. V Združenem odboru ima vsaka skupina po sedem zastopnikov, katerih število pa se more v bo-

dočnosti po potrebi povečati. Predsednik odbora je Louis Adamič. Podpredsednik za slovensko sekcijo je Ebin Kristan, tajnik pa Janko N. Rogelj. Drugi astopniki SANSa v tem odboru so: Jože Zalar, Mirko G. Kuhel, Rev. Urankar in Marie Prislant. Slednja dva sta bila izvoljena na seji 21. avgusta. Program združenega odbora je bistveno isti kot program SANSa.

SANS je na tej seji Združenega odbora odobril vsoto \$1000 iz SANSove blagajne kot začetno finančno pomoč. Glavno politično delo vseh teh narodnih skupin bo v večji meri vodil Združeni odbor.

Do 20. avgusta so znašali skupni dohodki SANSa vsoto \$19,874.95, izdatki pa \$4,233.76 bilanca torej znaša \$15,641.19. SANS je na omenjeni dan štel 89 podružnic.

Glede italijanskih vojnih ujetnikov slovenske narodnosti, ki se nahajajo v ameriških taboriščih, je SANS prejel odgovor od vojnega departmanta, da ne nameravajo teh ujetnikov izpustiti v oskrbo prijateljev ali sorodnikov v Ameriki, hodisi pod kavotio, ali s kakim drugim pogojem, niti ne za delo v raznih industrijah, ali na farmah. Vojni departmant pa sedaj razpravlja o vprašanju, ali se gotovim ujetnikom dovoli vstop v zavezniško armado ali ne. Ker ta zadeva še ni rešena, bo SANS tudi v bodoče storil, kar je mogoče, da se želji slovenskih ujetnikov ugodi ter se jih sprejme v zavezniško armado.

SANS se bo aktivno podal v kampanjo a tretje vojno posojilo meseca septembra in s pomočjo svojih podružnic zbiral podatke za Združeni odbor, ki se je zavezal, da bodo Amerikanci jugoslovanskega porekla nakupili bondov za 25 milijonov dolarjev.

SANS je razpravljal o konferenci v Quebecu in je informiran, da je vsako vznemirjenje o kaki nevarnosti za ureditev italijansko-jugoslovanskih mej popolnoma neupravičeno. Radi tega SANS apelira na razne organizacije, skupine in posameznike, da ne delajo nepotrebnih apelov v listih, v katerih naglašajo potrebo za pošiljanje telegramov na vladne organe. Vsa taka dela spadajo v področje SANSa ki je stalno na straži in ki bo povzel potrebne korake čim se pojavi kaka nevarnost za slovenska vprašanja. Vse take zadeve raje predložite SANSovemu uradu. Napačen korak v napačnem trenutku lahko napravi veliko škodo. V tem oziru želi SANS več kooperacije in manj neodvisne akcije.

Zanimik seje bo priobčen v okrajšani obliki v bližnji bodočnosti.

Mirko G. Kuhel, pomožni tajnik in zapisnikar.

OPOZICIJA PROTI GRŠKEMU KRALJU.

(ONA.) — Opozicija proti kralju Juriju II. v grških krogih doma, ki so republikanskega mišljenja, in Grkov v inozemstvu je zdaj osredotočena v vprašanju in zahtevi, da grški kralj ostane v inozemstvu, dokler narod doma ne pove, ali ga hoče nazaj, ali ne.

To je vtis, katerega dobite iz grškega časopisja v Združenih državah in iz mnenja odgovornih grških krogov.

Nedavno so prišla poročila in dementi o odkritem odporu proti kralju v vrstah grških vojakov v Severni Afriki in to je odprlo razmotrivanja o bodočnosti grške monarhije. Grki, ki so pristaki demokratičnega mišljenja obtožujejo Jurija, da je kriv podpiranja nekonstitucionalne diktatorske vlade v Grčiji podpredsedni-

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOVEM Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radevednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera nasprotujoča si vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so shiščiše svetovnega znanja in podajajo zanesljivost zemlje, prvine sončnega sestava, pokrajine in globočino oceanov in jezer, dolgot najdaljših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI

V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Vsi povdarjajo, da še nikdar ni jasno izjavil, da bo plebiscit odločil tudi o tem, ali bo monarhija obstala ali ne. Morda je bilo nekaj namigavanja v o tem v radio oddaji iz Kaira, dne 4. julija. Kralj Jurij je tam izjavil, da bo on "prvi, ki litični in vojaški elementi grbo-spoštoval" sklepe, katere je prinesla konstitucijska zborstva, katero bodo sklicali splošne volitve kakor hitro bodo dovolile razmere, posebno v vojaškem pogledu, vsaj šest mesecev po povratku vlade v Grčijo.

Sestava te provizorične vlade, razven Sophoulisa, je ostala tajna.

Toda kralj Jurij in njegova

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Važno za naročnike

Polje naslova je razvidno da kdo imate plačano naročnino. — Prv štetilka pomeni mesec, druga da in tretja pa leto. Da nam pošra nite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate pravilno naročnino poravnati. Po šilite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

- California: San Francisco, Jacob Laustis*
 - Colorado: Pueblo, Peter Cullig; Walsenburg, M. J. Bajuk*
 - Indiana: Indianapolis, Fr. Markich
 - Illinois: Chicago, Joseph Berčič*; Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
 - Ioliet, Jennie Bambich; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Martin Dolenc; North Chicago in Waukegan, Math Waršek
 - Maryland: Kittaniller, Fr. Vodopivec
 - Michigan: Detroit, L. Plankar*
 - Minnesota: Chisholm, J. Lukanich; Ely, Jos. J. Peshel; Eveleth, Louis Gušič; Gilbert, Louis Vessel
 - Montana: Roundup, M. M. Pustias; Washoe, L. Champs
 - Nebraska: Omaha, P. Broderick
 - New York: Gowanda, Karl Strlnaša*; Little Falls, Frank Masle*; Worcester, Peter Rode*
 - Ohio: Barberton, Frank Troha*; Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Belant, John Kumič; Youngstown, Anton Eikelj
 - Oregon: Oregon City, J. Koblar
 - Pennsylvania: Bessemer, John Jevnikar; Cozenaugh, J. Bresovec*; Covertsale in okolica, Jos. Paternel; Export, Louis Zupančič*; Farrell, Jerry Okorn; Forest City, Math Kamln*, Frank Blodnikar
 - Greensburg, Frank Novak; Homer City, Joseph Kern; Imperial, Venice Palcich; Johnstown, John Polints*; Krays, Ant. Tauselj; Luzerne, Frank Balloch; Midway, John Znet*
 - Pittsburgh in okolica, Phillip Progar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek, Fr. Schifrer*; West Newton, Joseph Jovan
 - Wisconsin: Milwaukee, West Allis, Frank Skok*; Sheboygan, Anton Kolar
 - Wyoming: Rock Springs, Louis Taucher*; Diamondville, Joe Rožič
- (*Zastopniki, ki imajo poleg imena o, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)
- Vsak zastopnik trdi potrdilo za sveto, katere je prejel. Zastopniko tako pripravljamo.—Uprava "Glas Naroda"